

Nr 153.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till tredje stadsfogden i Stockholm Viktor Karlson för visst av honom till statsverket inbetalt belopp; given Stockholms slott den 17 februari 1922.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att bifalla det. förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Åkerman.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen statsrådet Åkerman anmäler efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet en av tredje stadsfogden i Stockholm Viktor Karlson gjord framställning om ersättning för förlust, som drabbat honom på grund av förskingring av uppbördsmedel, vartill den honom underlydande extra ordinarie uppbördsmanen Karl Axel Gottfrid Karlsson gjort sig skyldig.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 132 häft. (Nr 153—154.) 1

Därvid anför föredraganden:

Jämlikt överståthållarämbetets förordnande hade Karl Axel Gottfrid Karlsson från och med år 1915 varit anställd såsom extra ordinarie uppborädsman i 32 roten inom Stockholm. I nämnda egenskap hade han att för tredje stadsfogdens räkning inom sagda rote verkställa indrivning av krono- och kommunalutskylder, vilka icke av vederbörande skattskyldiga blivit vid uppborädsstämmorna erlagda. Vid revision i december 1920 av bemälda uppborädsmans räkenskaper hade upptäckts, att han gjort sig skyldig till förskingring av medel, vilka av honom såsom uppborädsman uppburits och för vilka han varit redovisningskyldig till stadsfogden Karlson. Inför Stockholms rådhusrätt åtalad för ifrågavarande brott, fälldes han genom utslag den 24 januari 1921, som vunnit laga kraft, till ansvar för förskingringen ävensom för det han genom falska räkenskaper sökt dölja densamma. Härjämte förpliktades han ersätta stadsfogden Karlson för den del av det förskingrade beloppet, som icke ersatts, utgörande 7,851 kronor 79 öre.

Enligt 4 § utsökningslagen samt § 3 i restindrivningsförordningen den 14 december 1917 är tredje stadsfogden själv ansvarig för redovisningen av indrivna uppborädsmedel och för skada, som kan uppkomma av uppborädsmans fel eller försummelse. På grund härav har stadsfogden Karlson haft att till vederbörande uppborädskommissarie för kronans räkning inbetala det förskingrade beloppet till den del det icke sedermera täckts. Av stadsfogden har i överensstämmelse härmed inbetalts nyssnämnda summa, därav 5,122 kronor 92 öre avser kronan tillkommande skattebelopp. Sedermera har emellertid efter utmätning hos uppboräds mannen Karlsson inlutit ytterligare medel, så att stadsfogden Karlsons förlust, så vitt angår förskingrade kronoutskylder, utgör 4,616 kronor 45 öre.

Framställning av stadsfogden Karlson om restitution.

I särskilda skrivelser den 17 februari och den 18 oktober 1921 har stadsfogden Karlson hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder på det att sagda belopp, 4,616 kronor 45 öre, måtte vardas efterskänkt och ur räkenskaperna avfört samt till honom återbetalt.

Ordringen för skatterestantiens indrivande i Stockholm.

Till ärendets belysande må här lämnas några upplysningar rörande tillvägagångssättet vid skatterestantiens indrivande i Stockholm vid den tid oförmälda förskingringar inträffade: Enligt det genom kungörelsen den 23 juli 1908 utfärdade reglementet för uppborädsverket i Stockholm skulle den skattskyldige vid betalning av utskylder såsom kvitto erhålla ett av överståthållarämbetet på förhand kontrollstämplat betalningsbevis

å utskyldsbeloppet. Betalningsbevisen för utskylder, som icke erlagts å vidkommande uppborädsstämma, skulle, jämte förteckningar över restantierna, mot å restlängden tecknat kvitto överlämnas till tredje stadsfogden för indrivning. Vid denna hade tredje stadsfogden biträde av uppborädsmän. Enligt § 1 i den av överståthållarämbetet utfärdade instruktionen för uppborädsmän och extra uppborädsmän skulle av överståthållarämbetet på förslag av tredje stadsfogden utses en uppborädsman för var och en av stadens rotar. Till biträde åt uppborädsmännen skulle på enahanda sätt anställas extra uppborädsmän till erforderligt antal. Jämlikt § 4 i instruktionen stod uppborädsman under förmanskap av tredje stadsfogden. Det ålåg uppborädsman att verkställa de tjänsteförrättningar, som av tredje stadsfogden påkallades, därvid uppborädsmanen hade att ställa sig till noggrann efterrättelse alla de föreskrifter, som av stadsfogden meddelades eller funnes givna i utsköningslagen jämte därtill hörande författningar. Enligt § 2 i instruktionen var uppborädsman skyldig att, innan han inträdde i tjänstgöring, för de uppborädsmedel, han finge om händer, ställa av överståthållarämbetet godkänd borgen. Vid indrivningen skulle tillgå så, att stadsfogden, sedan han utkvitterat betalningsbevisen å restantierna, omedelbart för indrivning överlämnade bevisen till uppborädsmanen i vidkommande rote. Uppborädsmanen skulle sedan för varje vecka till stadsfogden överlämna redovisning för influtna medel. Utöver denna redovisning plägade av tredje stadsfogden årligen förrättas två revisioner, en under våren och en under december månad.

Såsom uppborädsborgen hade uppborädsmanen Karlsson hos tredje stadsfogden nedsatt en av försäkringsbolag utfärdad garantiförsäkringspolice å 3,000 kronor.

Från april 1921 tillämpas en ny ordning för skatterestantiens indrivande, i samband varmed tredje stadsfogdetjänsten provisoriskt indragits samt stadsfogden Karlson förordnats att tjänstgöra såsom revisor i överståthållarämbetet för uppborädsärenden.

Med avseende å den vid ifrågavarande förskingringar uppkomna förlust har stadsfogden Karlson meddelat: Vid ovan omförmälda, i december 1920 verkställda inventering hos uppborädsmanen Karlsson hade ett antal till honom för indrivning överlämnade stämplade betalningsbevis, lydande å sammanlagt 16,945 kronor 3 öre, ehuru oredovisade, icke kunnat återfinnas. Till täckande av det oredovisade beloppet, av vilket 11,055 kronor 83 öre utgjort medel, för vilka redogörelse inginge till kammarrätten, hade funnits tillgängliga 9,093 kronor

*Beräkning av
det försking-
rade beloppets
storlek.*

24 öre, däri inberäknat 3,000 kronor, som influtit på den av Karlsson lämnade uppbördsborgen. Den uppkomna bristen hade sålunda belöpt sig till 7,851 kronor 79 öre. Sedermera hade efter utmätning influtit ytterligare 776 kronor 26 öre, varigenom bristen reducerats till 7,075 kronor 53 öre. Av sistnämnda belopp hade vid fördelning mellan de olika fordringsägarna i förhållande till deras respektive fordringsbelopp 4,616 kronor 45 öre befunnits falla å Kungl. Maj:t och kronan.

Stadsfogden
Karlsons
motivering.

Vidare har stadsfogden Karlson till stöd för sin framställning anfört: Den ansvarighet för underlydande uppbördsmän, som ålåge tredje stadsfogden i Stockholm, avsåge så många personer och så stora belopp, att den vore omöjlig att bära. Uppbördsmännens antal hade i februari 1921 uppgått till femtio, och det belopp, som indrivits under år 1920, hade belöpt sig till 17,669,760 kronor 14 öre. Den indrivningsavgift, som eljest tillfölle stadsfogde, åtnjötes icke av tredje stadsfogden i Stockholm, utan inginge sagda avgift till Stockholms stads kassa. Att tredje stadsfogden, vars inkomster av tjänsten uppginge till omkring 12,000 kronor årligen, icke kunde bära en sådan förlust som den förevarande låge i öppen dag.

Stadsfogden Karlson har tillika meddelat, att Stockholms stadsfullmäktige den 23 maj 1921 beviljat honom ersättning för ifrågavarande av uppbörds mannen Karlsson förskingrade uppbördsmedel till den de desamma tillkomme Stockholms stad.

Sökanden har i ärendet företett bland annat *dels* intyg av uppbörds kommissarien Ragnar Friberg, att, enligt vad av Friberg konstaterats, uppbörds mannen Karlsson brustit i redovisning av uppbördsmedel med ett belopp av 16,945 kronor 3 öre, därav 11,055 kronor 83 öre utgjorde medel, för vilka redogörelse inginge till kammarrätten, att stadsfogden Karlson fullgjort den honom åliggande redovisningsskyldighet genom att å överståthållarämbetets giroräkning för allmänna utskylder i riksbanken insätta bland annat ett belopp av 7,851 kronor 79 öre, samt att vid fördelning av sistnämnda belopp mellan fordringsägarna å kronan fölle 5,122 kronor 92 öre, *dels ock* intyg av förste stadsfogden i Stockholm att vid utmätning, som företagits för verkställighet av ovan omfördämda utslag den 24 januari 1921, såvitt uppbörds mannen Karlsson därigenom förpliktats att till stadsfogden Karlson utgiva ersättning med ett belopp av 7,851 kronor 79 öre, hos den förstnämnde icke anträffats utmätningsbara tillgångar till högre belopp än sammanlagt 776 kronor 26 öre.

Överståthållarämbetet, justitiekanslersämbetet och statskontoret hava i ärendet avgivit utlåtanden.

Överståthållarämbetet
och justitiekanslersämbetet.

Överståthållarämbetet, som insänt framställningen, förordar densamma, och justitiekanslersämbetet har icke funnit något att mot framställningen erinra.

Statskontoret har bland annat erinrat, att riksdagen i skrivelse den 11 maj 1921 (nr 192) efter framställning av Kungl. Maj:t (propositionen nr 217) medgivit, att till tredje stadsfogden i Stockholm finge utgå ersättning för vad han på grund av vissa av uppbördsmannen Hedrén gjorda förskingringar av skattemedel inbetalt till statsverket eller 1,421 kronor 27 öre. I nu förevarande fall föreläge enahanda omständigheter som i berörda ärende, varför det icke syntes vara mindre skäl än förut att bereda tredje stadsfogden ersättning för de förluster, som åsamkats honom på den grund, att utmätningssman brustit i redovisning av honom anförtrodda skattekvitton.

Statskontoret.

I detta sammanhang må erinras, att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 3 februari 1922 frågan om vissa ändringar i gällande bestämmelser om städernas uppbördsväsen samt om stadsfogdars och landsfiskalers befrielse från ansvar för ställföreträdare vid utmätning kommer att för utredning överlämnas till särskilda sakkunniga. Till grund för denna utredning ligger ett av nuvarande statsrådet T. Nothin, till vilken ärendet på sin tid överlämnats för preliminärt yttrande, upprättat förslag, däri, så vitt nu är fråga, förordats, att stadsfogdarna måtte befrias från ansvaret för sina ställföreträdare, dock att, så framt de bruste i tillsynen över dem, stadsfogdarnas ansvar skulle bibehållas. Vidare har uttalats, att i fråga om allmänna utskylder den utmätningssökande borde själv bära risken, i den mån ett subsidiärt ansvar enligt nyss angivna riktlinje skulle visa sig ej vara tillfyllest.

Pågående utredning angående upp-
bördsväsendet
m. m.

I likhet med de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, anser även jag ifrågavarande framställning böra tillmötesgå. Såsom statskontoret anfört föreligga här enahanda omständigheter som i det av statskontoret omförmälda, förut avgjorda ärende. Samma billighetshänsyn, som för-
anledde därtill, att den föregående framställningen bifölls, göra även här sig gällande. Någon försummelse kan, såvitt känt är, icke heller i förevarande fall läggas sökanden till last. Givetvis bör, i händelse av bifall till den nu gjorda framställningen, den rätt mot uppbördsmannen

Departements-
chefen.

Karlsson, som enligt Stockholms rådhusrätts ovanberörda utslag tillkommer stadsfogden Karlsson, på kronan överlätas.

I detta sammanhang må erinras, att, såsom ovan nämnts, numera beträffande restantieindrivningen i Stockholm provisoriskt tillämpas en ny ordning, avsedd att innebära ökad kontroll över uppbördsmännen och bättre garantier i övrigt för restantiernas rätta inleverering. Härjämte har i försäkringsaktiebolaget Securitas i Stockholm upptagits en försäkring, varigenom bolaget förbundit sig att ansvara för en summa av 50,000 kronor av den uppbörd, som under försäkringstiden kunde varda de vid försäkringen uppgivna uppbördsmän anförtrodd, att i händelse av balans eller bristande redogörelse utbetalas. Försäkringstiden skulle gälla så länge överenskommen premie erlades eller uppsägning i viss ordning av bolaget skedde. Till bestridande av kostnaderna för försäkringen, vilken är avsedd att omfatta samtliga uppbördsmän lydande under tredje stadsfogden, hava Stockholms stadsfullmäktige beviljat anslag.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva,

att till tredje stadsfogden i Stockholm Viktor Karlson må utgivas ett belopp av 4,616 kronor 45 öre, utgörande av honom till statsverket inbetald ersättning för av extra ordinarie uppbörds mannen Karl Axel Gottfrid Karlsson icke redovisade, staten tillkommande uppbördsmedel, mot skyldighet för stadsfogden Karlson att till kronan överlåta den fordringsrätt, som på grund av Stockholms rådhusrätts ovan omförmälda utslag den 24 januari 1921 tillkommer honom gent emot bemälda uppbördsman, samt

att, vid bifall härtill, ifrågavarande belopp må utgå från sjunde huvudtitelns anslag till restitutioner.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan finner Hans Maj:t Konungen gott lämna bifall; och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. Cervin.